

OP ZOEK NAAR GELIJKWAARDIGHEID EN HERKENNING

OVER DE POTENTIE
VAN SAMENWERKINGEN
OP HET SNIJVLAK VAN
ONDERZOEK EN CREATIEVE
PRAKTIJK

Boekmanstichting

VOORWOORD

Om de grote, vaak complexe maatschappelijke veranderingen van nu te begrijpen of te beïnvloeden hebben we creatieve makers nodig die ons nieuwe verhalen en ervaringen aanreiken, die ons helpen om zélf betekenis en verdieping te vinden, die ons anders laten kijken naar de wereld om ons heen. Als geen ander kunnen zij ons perspectief doen kantelen en laten zien wat mogelijk is. Zonder verbeeldingskracht geen maatschappelijke verandering.

Met het pilotprogramma Onderzoek en Creatieve Praktijk, dat loopt van 2025 tot 2027, wordt de samenwerking tussen de culturele en creatieve sector en onderzoek gestimuleerd, specifiek in de context van maatschappelijke uitdagingen. Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Fonds voor Cultuurparticipatie en Regieorgaan SIA hebben de handen ineen geslagen om dit programma mogelijk te maken.

Het pilotprogramma steunt niet alleen een reeks aansprekende projecten, maar heeft ook als doel om te kijken hoe die samenwerking in de praktijk verloopt. Wat is de toegevoegde waarde van artistiek onderzoek? Hoe werken kunstenaars samen met praktijkgerichte onderzoekers en maatschappelijke partners? Welke barrières vinden zij op hun weg? En wat is uiteindelijk de wetenschappelijke, culturele en maatschappelijke impact en meerwaarde?

In deze publicatie vindt u de vruchten van een aan de pilot gerelateerd onderzoek dat werd uitgevoerd door de Boekmanstichting en het Centrum voor Wetenschappen en Technologiestudies (CWTS), Universiteit Leiden. De onderzoekers haalden informatie en ervaringen uit het veld op, doken in de literatuur, en verpakten hun analyses

en aanbevelingen in een compacte reeks van tien verhelderende lessen, drie cruciale voorwaarden en drie inspirerende voorbeelden. Deze lessen, voorwaarden en voorbeelden zijn relevant voor iedereen met belangstelling voor de kruisbestuiving tussen onderzoek, wetenschap, creativiteit en maatschappelijke verandering.

De onderzoekers voegen tot slot ook drie vragen toe. Ze roepen daarmee op tot vervolgesprekken én vervolgstappen. Want wat dit onderzoek ook laat zien, is dat inzet van alle betrokken partijen nodig is om echt een duurzaam fundament te leggen onder creatieve onderzoeks- en experimenteeruimte in gelijkwaardige, domeinoverstijgende samenwerkingen.

Programmacommissie Pilotprogramma
Onderzoek en Culturele Praktijk

Meta Knol, voorzitter
Huug de Deugd
Paul Hekkert
Gabbi Mesters
Mark Raijmakers
Janita Tabak
Siebe Weide

INLEIDING

De verbeeldingskracht en het onderzoekend vermogen van kunst en cultuur kunnen een bijdrage leveren aan maatschappelijke vraagstukken: dat is een breed gedragen overtuiging bij overheden, onderzoekers en in de culturele sector. Samenwerking tussen de culturele en creatieve sector en instellingen uit het MBO, HBO en WO biedt veel potentie om maatschappelijke vraagstukken een stap verder te brengen.

Toch blijkt uit het onderzoek *Op zoek naar gelijkwaardigheid en herkenning* dat deze samenwerkingen onder druk staan, lastig van de grond komen en vaak incidenteel van aard zijn. Dit onderzoek is uitgevoerd door de Boekmanstichting en het CWTS in opdracht van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Fonds voor Cultuurparticipatie en Regieorgaan SIA. Deze opdrachtgevers verkennen in het pilotprogramma Onderzoek en Creatieve Praktijk gezamenlijk hoe de samenwerking tussen de culturele en creatieve sector en onderzoek kan worden versterkt.

Voor dit onderzoek sprak de Boekmanstichting in vijf focusgroepen ruim dertig onderzoekers en vertegenwoordigers van de culturele en creatieve sector en analyseerde het CWTS de enquêteresultaten van zo'n 550 respondenten. Deze publicatie is de publieksversie van dit onderzoek en laat zien welke tien lessen we kunnen trekken uit de conclusies. Deze lessen zijn gespreksstarters voor belanghebbenden zoals overheidsorganisaties, culturele instellingen en kennisinstellingen om met elkaar het gesprek te voeren over het versterken van de samenwerking tussen de culturele en creatieve sector en onderzoek.

Bureau Ruimtekoers,
een organisatie voor
sociale kunst en
participatie, ©Tijmen
Berens

TIEN GELEERDE LESSEN

1. De toegevoegde waarde van de creatieve praktijk voor onderzoek staat vast.

Onder beleidsmakers, onderzoekers en vertegenwoordigers van de culturele en creatieve sector bestaat brede consensus over de waarde van de creatieve praktijk voor onderzoek. Het onderzoekende vermogen van ontwerpers, kunstenaars, makers en amateurs wordt gezien als een betekenisvolle bijdrage aan het begrijpen en aanpakken van complexe maatschappelijke vraagstukken. Deze gedeelde overtuiging vormt een belangrijke kracht: de legitimiteit van samenwerken tussen onderzoek en creatieve praktijk hoeft niet langer te worden bevochten. De nadruk kan daardoor verschuiven van het *waarom* naar het *hoe* van dit soort samenwerkingen, naar vragen over gelijkwaardigheid, randvoorwaarden en structurele inbedding.

2. Kennis over het veld en de werkwijzen is versnipperd.

De kennis over en het inzicht in het veld waarin onderzoek en creatieve praktijk samenwerken is versnipperd. Veel tijdelijke projecten vinden, binnen diverse domeinen, op kleine schaal plaats, maar hebben vaak grote impact. Er bestaat duidelijke behoefte aan meer overzicht en aan structurele, gezamenlijke kennisdeling over deze manier van werken – zelfs een kenniscentrum voor dit soort samenwerkingen wordt in het onderzoek als optie genoemd. Door kennisdeling expliciet te faciliteren en te financieren kan de opbrengst van opgedane

kennis beter worden geborgd en duurzamer worden verankerd. Verschillende vormen van uitwisseling, waarbij ontmoeting een belangrijke rol speelt, functioneren bovendien als aanjager voor vervolg- en nieuw onderzoek. Dit draagt bij aan hogere kwaliteit en grotere maatschappelijke impact van dit type onderzoek.

3. Het WO is een actieve samenwerkingspartner, maar weet de praktijk nog niet altijd te bereiken. Ook binnen het MBO liggen onbenutte kansen.

Het onderzoek laat een grote diversiteit aan samenwerkingen zien tussen het MBO, HBO en WO en de culturele en creatieve sector. Volgens de betrokkenen uit het WO ontstaan deze samenwerkingen veelal via informele netwerken en bouwen voort op eerdere ervaringen. Tegelijkertijd blijkt dat de weg naar de creatieve praktijk niet altijd vanzelfsprekend is, en dat samenwerkingen daardoor afhankelijk blijven van individuele initiatiefnemers. Daarnaast bieden de practoraten binnen het MBO duidelijke, maar nog onvoldoende benutte kansen om het onderzoekende vermogen van de creatieve praktijk te betrekken en in te zetten bij de vraagstukken die zij onderzoeken, mede door hun sterke verbinding met beroepspraktijken en lokale netwerken.

4. Creatieve praktijken worden in onderzoek vaak nog instrumenteel benaderd.

Hoewel het onderzoekende vermogen en de verbeeldingskracht van creatieve praktijken breed worden erkend, blijkt dat deze praktijken binnen onderzoek vaak nog instrumenteel worden ingezet. De bijdrage van ontwerpers, kunstenaars, makers en amateurs krijgt daardoor veelal een transactioneel karakter: zij worden ingezet om een vooraf gedefinieerd onderzoeksproces of -resultaat te ondersteunen, in plaats van als gelijkwaardige onderzoekspartner deel te nemen. Deze benadering beperkt de mogelijke impact van creatieve praktijken, omdat geen recht wordt gedaan aan de methodologische meerwaarde van artistiek onderzoek binnen creatieve praktijken.

5. Kennis kan verschillende vormen aannemen.

Bovenstaande conclusie over het transactionele karakter van creatieve praktijken is ook een gevolg van het feit dat deze creatieve praktijken nog te weinig worden erkend als volwaardige vormen van kennisontwikkeling. Ontwerpers, kunstenaars, makers, amateurs en culturele instellingen worden zelden gezien als collegaonderzoekers die een andere, maar wezenlijke manier van kennisvergaring inbrengen. Juist deze vormen van kennis zijn van belang om maatschappelijke vraagstukken vanuit nieuwe en onverwachte perspectieven te benaderen. Artistiek onderzoek en creatieve praktijk zijn autonome vormen van kennisproductie met eigen methoden, criteria en doelstellingen. Zij zijn geen hulpmiddel dat in dienst staat van bestaande, dominante

kennisvormen. Beleids- en financieringsinstrumenten die samenwerking tussen onderzoek en creatieve praktijk mogelijk maken, zullen dit moeten erkennen.

6. Samenwerking tussen onderzoek en creatieve praktijk vraagt om een andere blik op resultaten en impact.

Samenwerkingen tussen onderzoek en creatieve praktijk vragen om een bredere en flexibelere kijk op resultaten en impact. Respondenten benadrukken het belang van andere vormen van impactmeting en meer ruimte voor diverse typen onderzoeksuitkomsten. Dat hangt ook samen met de verschillende vormen die kennis kan aannemen. Binnen de wetenschap ligt de nadruk traditioneel op het vooraf definiëren en aantonen van effecten, bijvoorbeeld via een *theory of change* die is gekoppeld aan duidelijk afgebakende outputs en resultaten.

Veel vormen van impact laten zich echter niet eenduidig vertalen naar cijfers of direct meetbare resultaten. Denk aan het ontstaan van duurzame samenwerkingsnetwerken, het versterken van wederzijds begrip tussen disciplines, of publieksmomenten waarbij een relatief kleine groep zich intensief en verdiepend tot het onderzoek verhoudt. Dit vraagt om meer flexibiliteit en vertrouwen, zowel aan de voorkant van het onderzoeksproces als in de verantwoording achteraf, en om expliciete ruimte voor kwalitatieve en langetermijneffecten.

7. Financiering en beleid sluiten onvoldoende aan bij gelijkwaardige samenwerking.

Een terugkerend knelpunt binnen bestaande financieringssystemen betreft de indieningsvoorwaarden en beoordelingscriteria, die in de praktijk regelmatig belemmerend werken voor wederkerige samenwerking. Zo worden organisaties en individuele professionals uit de culturele en creatieve sector bij onderzoeksaanvragen, bijvoorbeeld bij NWO, vaak ondergebracht in het materiaalbudget. Hierdoor worden zij primair als uitvoerende factor gepositioneerd, in plaats van als inhoudelijke partner.

In andere regelingen kunnen culturele partijen wel als projectpartner deelnemen, maar hebben zij niet de vereiste financiële draagkracht voor een gelijkwaardige eigen bijdrage. Deze bijdrage bestaat dan vaak uit gekapitaliseerde uren, wat de ongelijkwaardigheid in middelen en risico's verder vergroot.

Tot slot ontbreekt een gedeelde visie op deze samenwerking binnen het bredere financieringslandschap. Zo hanteren de zes Rijkscultuurfondsen uiteenlopende opvattingen en benaderingen over de mogelijke financiering van makers en instellingen in onderzoekssamenwerkingen. Ook subsidie-regelingen rond maatschappelijke opgaven bij lagere overheden, private fondsen en onderzoeksfinciers laten een sterk versnipperd beeld zien. Deze inconsistentie bemoeilijkt structurele samenwerking en ondermijnt de opbouw van duurzame samenwerkingsrelaties.

8. Experiment, kleine spelers en nieuwe verbindingen zijn noodzakelijk.

De huidige financierings- en beleidsregelingen bevoordelen (onbedoeld) vooral grote, gevestigde organisaties. Voor individuele makers en onderzoekers is het vaak lastig om zich aan instituten te verbinden of

een positie te verwerven binnen consortia, terwijl deelname aan dergelijke samenwerkingsverbanden vaak een voorwaarde is voor subsidie. Ook recente calls binnen het pilotprogramma Onderzoek en Creatieve Praktijk illustreren dit: alleen meerjarig gefinancierde culturele partners kunnen aanvragen, waardoor middelen beperkt doorstromen naar individuen en kleinere partners. Dit patroon is breder zichtbaar in het financieringslandschap.

Cofinancieringsverplichting bemoeilijkt de betrokkenheid van kleinere partners, zowel culturele als maatschappelijke. Daarbij komt dat het MBO wettelijk niet als kennisinstelling wordt erkend, wat aanvullende institutionele drempels opwerpt voor volwaardige deelname aan dit type onderzoek. Dit terwijl er juist een urgente behoefte is aan omgevingen voor praktijkgericht experiment.

9. Voor- en natrajecten zijn minstens zo waardevol als het onderzoek zelf.

Het opbouwen van nieuwe samenwerkingen en consortia kost tijd en vraagt om investering in vertrouwen, wederzijds begrip en gezamenlijke vraagarticulatie. Deze voorbereidende fase wordt echter zelden expliciet gefinancierd, waardoor dit in eigen tijd en met eigen middelen moet plaatsvinden. Hetzelfde geldt voor het natraject. Voor het vergroten en bestendigen van impact is het cruciaal dat onderzoeksresultaten ook buiten de eigen organisatie landen,

via actieve vormen van kennisdeling en valorisatie die verder gaan dan academische publicaties. Omdat deze vaak informele en minder gestandaardiseerde vormen veelal buiten de formele onderzoeksperiode vallen, ontbreekt structurele ondersteuning. Dit beperkt de zichtbaarheid, vindbaarheid en duurzame impact van het onderzoek.

10. Duurzame onderzoeksnetwerken zijn essentieel voor het borgen van samenwerking.

De behoefte aan financiering voor samenwerking tussen onderzoek en creatieve praktijk is groot. De regelingen binnen het pilotprogramma Onderzoek en Creatieve Praktijk worden door betrokkenen positief beoordeeld, maar sluiten nog onvoldoende aan op het bredere subsidielandschap. Veel bestaande regelingen zijn minder passend voor dit type samenwerking, al ontstaan er incidenteel nieuwe mogelijkheden.

Structurele investeringen in het verduurzamen van onderzoeksnetwerken en consortia blijven grotendeels uit. Doordat het opzetten van nieuwe samenwerkingsverbanden veel tijd en inspanning vraagt, hebben bestaande netwerken bij nieuwe aanvragen vaak een voorsprong. Dit beperkt de instroom van nieuwe partijen en perspectieven. Bovendien zijn deze samenwerkingen en netwerken in hoge mate afhankelijk van een kleine groep zeer betrokken personen die het voortouw nemen en veel onbetaalde tijd investeren, met name in het voor- en natraject. Deze persoonsafhankelijkheid maakt samenwerkingen kwetsbaar en ondermijnt de duurzaamheid en continuïteit van het veld als geheel.

←
Practoraat Art & Mind
aan het onderzoeken
bij H'Art Museum,
© Manda Photography

CRUCIALE VOORWAARDEN

Tijdens het onderzoek kwamen drie voorwaarden telkens terug. Respondenten benoemden deze expliciet als cruciaal, en bovendien vormen zij een rode draad door de tien hierboven beschreven lessen. Deze voorwaarden kunnen worden beschouwd als basisbeginselen voor toekomstige ontwikkeling van beleid en financieringsinstrumenten op het snijvlak van onderzoek en creatieve praktijk.

Gelijkwaardige samenwerking

Samenwerking tussen onderzoek en creatieve praktijk is op dit moment vaak nog te weinig gelijkwaardig. Kennisinstellingen beschikken over meer financiering, institutionele ondersteuning en formele posities binnen financieringsprogramma's voor (wetenschappelijk of artistiek) onderzoek. Ook binnen sectoren bestaan duidelijke ongelijkheden, bijvoorbeeld tussen MBO en HBO, of tussen individuele makers en grotere instellingen. Deze ongelijkwaardigheid werkt een transactionele vorm van

samenwerking in de hand: partijen brengen ieder hun kennis in vanuit de eigen discipline, maar komen onvoldoende tot gedeelde, transdisciplinaire kennisproductie. Werkelijke verandering vraagt om aanpassingen in beleid, financiering en beoordelingscriteria. Dit vraagt om meer domeinoverstijgende samenwerking, erkenning van diverse vormen van kennis, een eerlijkere verdeling van middelen en zeggenschap, en ruimere kaders van programma's en subsidie-regelingen.

Gedeelde kennis en structurele kennisdeling

Kennis op het snijvlak van onderzoek en creatieve praktijk is sterk projectmatig georganiseerd en mist structurele infrastructuur voor borging en uitwisseling. Daardoor blijft zij vooral binnen afzonderlijke projecten circuleren, is zij zelden sector of domeinoverstijgend beschikbaar en versnipperd en moeilijk vindbaar. Dit beperkt overdraagbaarheid en continuïteit, vergroot de afhankelijkheid van individuele initiatiefnemers en ondermijnt de kwaliteit,

opschaalbaarheid en duurzaamheid van samenwerking.

Respondenten wijzen daarom op de noodzaak van structurele ondersteuning voor kennisdeling en borging, onder meer via investeringen in conferenties, kennis-sessies en leertrajecten, versterking van culturele instellingen als schakel tussen onderzoek en publiek, en de ontwikkeling van centrale (digitale) platforms voor best practices, netwerkvorming en zichtbaarheid van kleinere en informele initiatieven. Zo kan kennis worden opgebouwd en doorontwikkeld, in plaats van te verdwijnen aan het einde van een project.

Vertrouwen als fundament

Huidige financierings- en verantwoordingsstructuren sturen sterk op voorspelbaarheid, vooraf gedefinieerde output en controle. Dit staat op gespannen voet met het karakter van samenwerking tussen onderzoek en creatieve praktijk, waarin experiment, onvoorspelbaarheid en tussentijdse bijstelling juist essentieel zijn. Wanneer vertrouwen centraal staat, ontstaat ruimte voor partners om gezamenlijk te verkennen, te leren en bij te sturen.

Een op vertrouwen gebaseerde benadering vraagt om ruimte voor aanvragers om zelf urgente vraagstukken te formuleren, flexibele samenwerkingsvormen (ook voor kleinere spelers), het loslaten van rigide cofinancierings- en begrotingseisen, erkenning van artistieke en experimentele resultaten als volwaardige kennisproductie en ruimte voor uiteenlopende outputvormen. Daarnaast vraagt het om aandacht voor kwalitatieve en langetermijneffecten bij evaluatie en verantwoording.

CASESTUDIES

Tijdens het onderzoek hebben de Boekmanstichting en het CWTS respondenten gevraagd naar best practices. Welke samenwerkingen op het gebied van praktijkgericht onderzoek en de culturele en creatieve sector zijn nu echt heel erg goed, voorbeeldstellend? We lichten drie samenwerkingen uit om dat wat werkt te tonen.

Arts in Health

www.artsinhealth.nl

Arts in Health verwijst naar het veld dat artistieke en creatieve praktijken toepast om gezondheid en welzijn te bevorderen en een positieve benadering van gezondheid te stimuleren. Betrokken onderzoekers en partners uit de creatieve praktijk bundelden de krachten en presenteerden in 2024 de Nationale Agenda Arts in Health. Daaruit blijkt dat een veld lang versnipperd blijft, ook als uit onderzoek blijkt dat kunst en cultuur de maatschappelijke vraagstukken in de zorg iets te bieden hebben. Er is veel 'bewijs' voor dat samenwerken tussen deze domeinen werkt, maar zelfs dit onderzoeksveld wordt in 2024 nog versnipperd genoemd. Als we kunst en cultuur willen laten bijdragen aan de grote uitdagingen binnen de zorgsector, dan is deze gezamenlijke agenda nodig om voor verduurzaming te zorgen.

Zowel de successen als de belemmeringen die door Arts in Health genoemd worden, zijn gelijk aan successen en belemmeringen die blijken uit het onderzoek *Op zoek naar gelijkwaardigheid en herkenning*. Wil je echt impact hebben binnen een domein, dan moet er sprake zijn van een structurele aanpak. De netwerkaanpak van Arts in Health kan voorbeeldstellend zijn voor andere domeinen. Arts in Health

Practoraat Art & Mind
aan het onderzoeken
bij H'Art Museum,
© Manda Photography

heeft bij het ministerie van OCW budget gekregen om een whitepaper uit te werken, waardoor meer samenwerking, zichtbaarheid en kennisdeling plaatsvindt. Interessant is dat ook hier het sociale domein niet meebetaalt. Er zijn verschillende werkpakketten: onderzoek, onderwijs, beleid en praktijk. De doelen en acties staan keurig beschreven in het document. Dat zorgt voor een gezamenlijke aanpak, een plek voor kennisdeling en bundeling van onderzoekskrachten, samen met de culturele en creatieve sector.

Art & Mind

practoraten.nl/practoraten/art-and-mind/

Het practoraat Art & Mind van ROC van Amsterdam & Flevoland richt zich op de verbinding tussen kunst- en cultuureducatie en mentaal welzijn. Het onderzoekt de effecten van kunst- en cultuureducatie op het mentaal welzijn van MBO-studenten. Daarbij ligt de focus op het ontwikkelen van creatief vermogen bij studenten. Het spreekt voor zich dat de culturele en creatieve sector een bijdrage levert aan dit practoraat en dat gezamenlijkheid en gelijkwaardigheid van groot belang zijn. Financieel is dat nog niet altijd het geval, omdat practoraten vanuit het eigen ROC worden gefinancierd.

Een belangrijke andere belemmering die practor Marga Douma-Alta benoemt is het feit dat het MBO geen kennisinstelling is volgens Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), en daarom geen partner kan zijn voor een onderzoeksaanvraag bij bijvoorbeeld SIA. Hierover lopen wel gesprekken tussen SIA en vertegenwoordigers uit het MBO en HBO. In landelijke werkgroepen die bestaan rondom onderzoek (zoals het hierboven

genoemde Arts in Health) merkt Douma-Alta dat er vanuit het HBO en WO wel belangstelling is voor actieonderzoek in het MBO, maar dat de partijen nog zoekende zijn hoe die gremia het beste met elkaar verbonden kunnen worden.

Bureau Ruimtekoers

bureau ruimtekoers.nl

Bureau Ruimtekoers is een culturele organisatie die zich richt op sociale kunst en participatie. De organisatie betreft inwoners, kunstenaars en beleidsmakers bij maatschappelijke vraagstukken, en ontwikkelt daarbij methoden voor sociale kunst en co-creatie. Binnen Ruimtekoers wordt gewerkt aan uiteenlopende thema's, waaronder (re-)integratie, burgerschap, jongerenwelzijn en stadsontwikkeling.

De organisatie streeft ernaar dat haar projecten altijd een meerjarige looptijd hebben en worden geborgd in de praktijk, zodat zij bijdragen aan duurzame verandering. Om dit te realiseren heeft zij een vierdelige methode ontwikkeld. In de eerste fase wordt onderzocht wat er speelt en waar het project impact kan maken. Vervolgens worden de werkbare elementen van het project verder onderzocht. Daarna wordt bepaald welke waarde het project heeft en hoe deze kan worden ingebed, onder andere bij betrokken partners. De laatste fase richt zich op borging, waarbij datgene wat binnen het project is ontwikkeld blijvend doorwerkt, bijvoorbeeld via een samenwerking buiten de organisatie om, of door het implementeren van de aanpak door een andere organisatie. De kennis die ontwikkeld wordt voor het sociaal domein heeft daarbij nog geen vaste plek, maar heeft zich al wel bewezen. Verduurzaming zou zorgen voor bredere borging en bekendheid.

HOE NU VERDER?

De samenleving benut het potentieel van samenwerking op het snijvlak van onderzoek en creatieve praktijk nog onvoldoende. Juist bij complexe maatschappelijke opgaven kan de inbedding van creatieve praktijken binnen onderzoek leiden tot nieuwe kennis, perspectieven en handelingsmogelijkheden. Om deze waarde duurzaam te verzilveren is het nodig dat dergelijke samenwerking niet langer incidenteel blijft, maar structureel wordt gefaciliteerd.

Dat vraagt om gerichte stappen: het vergroten en delen van kennis over methoden, opbrengsten en randvoorwaarden; het verbeteren en verduurzamen van beleids en financieringskaders zodat deze beter aansluiten op gelijkwaardige, transdisciplinaire samenwerking; en een expliciete inzet op gelijkwaardigheid, met erkenning van verschillende kennisvormen en daadwerkelijke gedeelde positie van betrokken partijen.

Dit onderzoek biedt een gezamenlijke basis om binnen het pilotprogramma Onderzoek en Creatieve Praktijk het gesprek te

Practoraat Art & Mind aan het onderzoeken bij Cordaan, © Manda Photography

verdiepen. Kernvragen zijn daarbij wie waarvoor aan zet is, hoe partijen elkaar beter kunnen vinden en versterken, en wat nodig is om dit type onderzoek structureel te faciliteren, binnen en buiten het huidige subsidielandschap.

Daarmee raakt dit direct aan vragen over verantwoordelijkheid en eigenaarschap: wie zijn de aangewezen financiers, en welke rol nemen overheden, fondsen, kennisinstellingen en maatschappelijke partners gezamenlijk op zich? Het beantwoorden van deze vragen is essentieel om het potentieel van deze samenwerkingen daadwerkelijk te benutten.

Om het vervolgsprek af te trappen en op de juiste manier te kunnen voeren, laten we u als lezer achter met drie vragen:

1. Waar bent u bereid eigenaarschap te nemen om deze samenwerkingen niet incidenteel, maar structureel mogelijk te maken?
2. Welke coalities zijn nodig om het huidige onderzoekslandschap (en de bijbehorende financiering) daadwerkelijk te kantelen richting transdisciplinaire en gelijkwaardige samenwerking?
3. Welke samenwerking, welk onderzoek, welk consortium of welk netwerk is volgens u voorbeeldstellend en zou in aanmerking moeten komen voor structurele ondersteuning?

Wij zijn benieuwd naar uw reacties. We verzamelen de antwoorden allereerst op de conferentie Onderzoek & Creatieve Praktijk op 18 mei 2026. Daarna kunt u contact opnemen met het programmateam van het pilotprogramma Onderzoek en Creatieve Praktijk via onderzoekencreatievepraktijk@regieorgaan-sia.nl.

Het volledige onderzoek is te vinden op de website van de Boekmanstichting via www.boekman.nl/praktijkgerichtonderzoek.

U kunt ook onderstaande QR-code gebruiken.

Wilt u op de hoogte blijven van het pilot-programma Onderzoek en Creatieve Praktijk of een bijdrage leveren, dan kunt u contact opnemen met het programmeerteam via onderzoekencreatievepraktijk@regieorgaan-sia.nl.

Samenstelling & redactie publiekspresentatie:
Boekmanstichting

Foto voor- en achterkant: Bureau Ruimtekoers,
© Tijmen Berens.

© 2026, Boekmanstichting & CWTS

Boekmanstichting

stimuleringsfonds creatieve industrie

